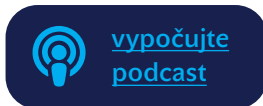

Rudolf Dobiáš

*1934

Faktografické úlohy:

1. Do tabuľky zapíš príklad uplatňovania občianskych práv v demokratickom režime a ich porušovania v totalitnom režime.

	Právo na slobodu prejavu	Právo na slobodu zhromažďovania	Právo na slobodu tlače	Právo na súkromné vlastníctvo	Doplň ďalšiu občiansku slobodu...
demokracia	<i>Napr.</i>				
totalita	<i>Napr.</i>				

2. V 50. rokoch prebiehali v bývalom socialistickom Československu politické procesy. **Uved', čo bolo ich cieľom. Vyhľadaj informácie, ako prebieha súdny proces v demokratickej spoločnosti. Porovnaj získané informácie.**

Zdroj: www.ct24.ceskatelevize.cz

Zdroj: www.upn.gov.sk

3. Vyhľadajte, z akého zákona je uvedená ukážka:

„Režim založený na komunistickej ideológii, ktorý rozhodoval o riadení štátu a osudoch občanov v bývalom Československu od 25. februára 1948 do 17. novembra 1989, bol nemorálny, protiprávny, odsúdeniahodný a smeroval k potlačeniu základných práv a slobôd.“

Rieši uvedený zákon otázku odškodnenia politických väzňov?

Diskutuj so spolužiakmi, aké formy odškodnenia pre obeť komunizmu by boli podľa vášho názoru adekvátne.

4. Rudolf Dobiáš je známy slovenský spisovateľ. Označ, ktoré jeho diela vznikli počas obdobia socializmu (A) a ktoré napísal po páde totalitného režimu (B).

Triedni nepriatelia _____

Vyniesť na svetlo dňa príbehy dlhej noci _____

Vravia vranám vrabce _____

Akvárium _____

Veľké biele vtáky _____

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

1. V roku 1948 prebrala politickú moc v Československu Komunistická strana Československa. Súčasťou ideológie, ktorú v krajine presadzovala, bol vedecký ateizmus. Komunisti chceli náboženstvo vytesniť zo života spoločnosti a preto veriacich kruto prenasledovali a trestali. Rudolf a jeho priatelia zo skautingu tvorili plagáty, kresby, básne, písali výzvy, ktorými vyzývali k zastaveniu prenasledovania veriacich.

Navrhni plagát, vytvor kresbu, koláž, napíš výzvu, či báseň. Môžeš si vybrať, či to bude reakcia na prenasledovanie veriacich počas komunizmu, alebo zobraz vlastnú tému, na ktorú je podľa tvojho názoru v dnešnej dobe potrebné poukazovať (potláčanie určitej skupiny obyvateľstva, ekologický problém, vojnová agresia a pod.).

2. Po nespočetných výsluchoch pána Rudolfa obvinili z protištátnej činnosti a vlastizrady a bol odsúdený na dlhé roky väzenia a nútených prác.

Na koľko rokov Rudolfa odsúdili? Myslíš si, že bol trest primeraný? Čím sa podľa režimu prevínil? Za aké skutky v období socializmu obvinili človeka z protištátnej činnosti či vlastizrady?

3. Pán Rudolf roky strávil ťažkou prácou v uránových baniach, ktorá bola mimoriadne ťažká, vyčerpávajúca a životu nebezpečná.

Opíš, v akých podmienkach žil a čo všetko musel robiť.

4. Knihy „Triedni nepriatelia“ I až IV komplexne opisujú osudy ľudí, voči ktorým sa komunistický režim dopúšťal nepravostí.

O kom pán Rudolf písal? Akým spôsobom sa režim mstil svojim odporcom a kritikom?

Zdroj: www.martinus.sk

5. Rudolf Dobiáš bol šéfredaktorom a písal aj články do časopisu „Naše svedectvo“. Časopis vydáva Konfederácia politických väzňov Slovenska.

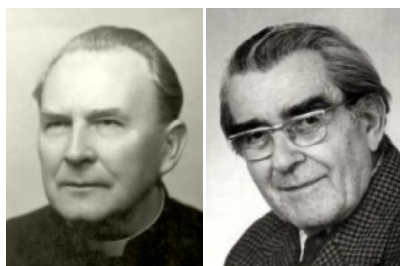
O čom boli uverejnené svedectvá ? Požičaj si v knižnici jeden výtlačok, prečítaj si ho a rozpovedz svojim spolužiakom, o čom sa v ňom píše. Aká organizácia je Konfederácia politických väzňov Slovenska, čo je jej poslaním?

Zdroj: www.kpvs.sk

6. Vo svojej výpovedi pán Rudolf spomína mená ako Ladislav Hanus, Pavol Strauss či Viktor Trstenský. Ich diela považuje za veľmi hodnotné a bol by rád, keby si z nich mládež čo to prečítala.

Aké osobnosti pán Rudolf menuje? Aký druh literatúry písali? Ktoré z ich diel odzrkadľujú pohnuté časy minulých režimov? Opíš pár vetami, čo v tých časoch sami prežívali.

Zdroj: www.litcentrum.sk

7. Vlastnými slovami vysvetli posolstvo, ktorým sa Rudolf prihovára mladej generácii:

„Snažte sa svoj život žiť statočne, odvážne a iniciatívne a s veľkou vierou v budúcnosť, ktorú máte v rukách.“

Projektové úlohy, aktivity:

1. Pán Rudolf bol členom ilegálnej organizácie „Stráž ľudu“, ktorej činnosť spočívala hlavne vo výrobe a vydávaní protikomunisticky ladených letákov. V rokoch 1950 – 1952 vyrobili asi 6 druhov letákov v náklade asi po 50 kusov. Keďže Rudolf býval v Trenčianskej Teplej a chodil na gymnázium do Trenčína, časť týchto letákov nechával vo vlaku, časť na rozličných miestach po parku alebo na staničných verejných záchodoch. Keď mal 19 rokov, bol za túto činnosť zatknutý a v auguste 1954 odsúdený na osemnásťročné väzenie za protištátnu činnosť a vlastizrada.

Naše súčasné zákony definujú vlastizrada nasledovne: „*Občan Slovenskej republiky, ktorý v spojení s cudzou mocou alebo s cudzím činiteľom spácha trestný čin úkladov proti Slovenskej republike, teroru, záškodníctva alebo sabotáže, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie.*“

Tvoja úloha:

Napíň podľa teba to, čo Rudolf a jeho kamaráti urobili, definíciu vlastizrady podľa súčasných zákonov? Ak áno, prečo? Ak nie, prečo? Odprezentuj a obháj svoj názor.

2. Spisovateľská kariéra pána Rudolfa bola v 19 rokoch prerušená väzením a následnou diskrimináciou. Napriek tomu Rudolf písal aj vo väzení. Po prepustení si doplnil vzdelanie a ako 40-ročný sa začal naplno venovať písaniu. Z Rudolfovho príbehu je očividné, že napriek nepriazni osudu sa nevzdal toho, čo ho naozaj robí šťastným.

Tvoja úloha:

Zamysli sa a doplň vetu: Keď (robím to a to) _____, _____ a _____, som šťastný/á.

Aká aktivita/aktivity (činnosť) ťa robí šťastným/šťastnou? Čo ťa v živote poháňa dopredu a prečo? Čo robíš pre to, aby si sa v tom stal/a lepším/lepšou? Predstav si, že by si bol/a uväznený/á tak, ako pán Rudolf. Ako by si sa mohol/mohla tejto činnosti venovať naďalej?

Zdroj: iamcool.sk

3. Rudolf Dobiáš bol v mladom veku nespravodlivo odsúdený a kvôli svojej väzenskej minulosti sa stretal s odmietaním, prenasledovaním a diskrimináciou aj po prepustení z väzenia.

Tvoja úloha:

Zamysli sa a diskutuj. Žijú podľa teba aj dnes na Slovensku ľudia alebo skupiny ľudí, ktorí sú nespravodlivo odsudzovaní a diskriminovaní spoločnosťou napriek tomu, že je to nesprávne a nespravodlivé? Čo si myslíš, dosiahli sme už na Slovensku spoločnosť, v ktorej sa všetci rešpektujeme? Uved' argumenty a dôkazy.

4. Zoznámil si sa s príbehom pána Rudolfa, ktorý je určite pre mnohých inšpiratívny.

Tvoja úloha:

Vytvor krátky komiks (ručne, na počítači, na <http://pixton.com/>, alebo ľubovoľným spôsobom) o živote pána Rudolfa Dobiáša. Komiks by mal pozostávať aspoň z piatich obrázkov a krátkeho textu v každom obrázku.

5. Pán Rudolf spomína na viacero ľudí vo svojom živote, ktorí mu pomohli rozbehnúť jeho spisovateľskú kariéru napriek nepriaznivej politickej situácii a tlakom zo strany spoločnosti.

Tvoja úloha:

Zamysli sa nad tým, ktorí ľudia v tvojom živote sa ti snažia pomôcť byť lepším a podporovať ťa v tom, čo ťa baví. Poďakoval/a si sa im za to v poslednej dobe? Ak nie, urob tak teraz. Všimni si ich reakciu a pár slovami sa ju sem pokús popísať.